

AAN DE RAND

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT 2021

APRIL - MEI - JUNI

Nr. 190

Uitgave van het

HET WERK DER DAKLOZEN v.z.w.

BLINDESTRAAT 6-8 – ANTWERPEN

www.hetwerkderdaklozen.be - adr@cawantwerpen.be

Gesticht in 1939

deelwerking van CAW Antwerpen

DAKLOZEN GETELD

Dak- en thuisloosheid geteld: hun aantal neemt toe!

Uit cijfers blijkt dat dak- en thuisloosheid in zowat alle Europese landen toeneemt. Vergelijkbare gegevens die het fenomeen in kaart brengen ontbreken momenteel voor België. Bruikbare cijfers over de omvang van het fenomeen en over de profielkenmerken van de doelgroep zijn nodig om een effectieve aanpak van dak- en thuisloosheid mogelijk te maken. De Koning Boudewijnstichting en onderzoekers van LUCAS KULeuven en de Uliège konden rekenen op de hulp van een hele reeks partners om eerste tellingen uit te voeren in de steden Gent, Aarlen, Luik en de provincie Limburg. Daarnaast hebben het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de stad Leuven op eigen initiatief een soortgelijke oefening gemaakt.

Wie zijn de dak- en thuislozen? Wat zijn hun profielkenmerken? Wat is de minder zichtbare kant van het fenomeen? Om deze - en vele andere - vragen te beantwoorden, sloegen de Koning Boudewijnstichting en onderzoekers prof. dr. Koen Hermans van LUCAS KULeuven en Patrick Italiano van de ULiège de handen in elkaar met het Steunpunt tot Bestrijding van Armoede, Bestaansonzekerheid en Sociale Uitsluiting en lokale besturen om een **impuls te geven aan de organisatie van nieuwe tellingen**. Op 29 en 30 oktober 2020, te midden van de coronacrisis, telden zo'n 120 organisaties dak- en thuisloze personen in de steden Gent, Aarlen, Luik en de provincie Limburg.

De verzamelde gegevens kunnen worden verrijkt met die van de stad **Leuven**, waar in februari 2020 een identieke telling werd uitgevoerd, en met die van het

Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat sinds 2008 bezig is met een soortgelijk proces. Op 9 november 2020 organiseerde Bruss'help zijn tweejaarlijkse telling, in samenwerking met 76 gezondheids- en sociale organisaties, 15 OCMW's en meer dan 230 vrijwilligers. De aanpak van Bruss'help maakt het mogelijk de evolutie van het verschijnsel op lange termijn te volgen en tendensen vast te stellen.

Belangrijkste resultaten

Er zijn enkele algemene conclusies te trekken:

- De Brusselse ervaring toont een **stijging van 27,72%** van het aantal dak- en thuislozen op het grondgebied van de hoofdstad, alle categorieën samen, in vergelijking met het aantal getelde

personen in 2018. Het probleem treft dus meer mensen - een tendens die ook op Europees niveau wordt waargenomen.

- **Op straat slapen is een realiteit in België.** Hoewel het meer voorkomt in de grote steden, bestaat het ook elders. Slapen op onconventionele plaatsen (garages, tenten, kraakpanden, enz.) is voor veel mensen een dagelijkse realiteit.
- De tellingen in Gent, Aarlen, Luik en de provincie Limburg brachten '**verborgen' dakloosheid** aan het licht: mensen die gedwongen zijn tijdelijk bij vrienden of familie te verblijven. **De dakloze personen die we in de openbare ruimte zien, vormt dus slechts het topje van de ijsberg.**
- Dak- en thuisloosheid is **niet alleen een probleem in grote steden.** Ook in kleinere steden zijn er mensen die zich in deze situatie bevinden.
- Sinds 2014 is de **tendens tot spreiding over het grondgebied** van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest steeds duidelijker: dak- en thuislozen verplaatsen zich van het stadscentrum en de omgeving van de drie grote stations naar de Brusselse gemeenten.
- Eveneens verontrustend is het **grote aantal dak- of thuisloze kinderen.** In de grote steden brengen kinderen de nacht door op straat of op onconventionele plaatsen.

Veel kinderen bevinden zich ook in een situatie van niet-zichtbare dakloosheid. Opvallend is bovendien het hoge aantal jongvolwassenen (18-25 jaar) in deze situatie, binnen de gehele getelde populatie.

- Een deel van de betrokkenen heeft een **verleden in de institutionele zorg** (b.v. jeugdzorg, psychiatrie, gevangenis, enz.). Het verband tussen dak- of thuisloosheid en **gezondheidsproblemen** is van dezelfde orde: geestelijke gezondheidsproblemen en drugsmisbruik zijn opvallend.
- Een aanzienlijk deel van de ondervraagden is **al meer dan een jaar dak- of thuisloos en zonder woning.**
- De doelgroep die zeker baat zou kunnen hebben bij '**Housing First**'-ondersteuning (een vernieuwende aanpak waarbij de toegang tot huisvesting voor daklozen de eerste stap in hun sociale integratie is) is overal geïdentificeerd.

Wat volgt? De betrokken steden kunnen de beschikbare gegevens nu al gebruiken om hun lokale beleid ter bestrijding van dak- en thuisloosheid aan te passen. Dit is al het geval in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de stad Leuven, die actieplannen hebben opgesteld om dak- en thuisloosheid te bestrijden.

Radio (z)Onderdak

Sinds enkele maanden is er een heuse radiozender opgericht in de Steenhouwer: Radio (z)Onderdak. Op zaterdag is er voor de bezoekers van de Steenhouwer de mogelijkheid om plaatjes aan te vragen en wordt er gezorgd voor ouderwets radio-entertainment. “Achter een lievelingsnummer schuilt vaak een bijzonder verhaal. Met radio (z)Onderdak geven we de bezoekers de gelegenheid hun favoriete nummers aan te vragen en het verhaal hier achter te delen”, zo stelt DJ Hitmachine, initiatiefnemer van de zender.

“Muziek verbreedert, maar naast een prettige ambiance te creëren, zijn we vooral op zoek naar eigen inbreng. Zo zijn er al een aantal bezoekers die een eigen item hebben: de week wordt doorgenomen, er wordt gefilosofeerd over de (on)zin van het leven, de krant wordt gelezen, er is een kookprogramma, er wordt een mop verteld en er is een DJ die plaatjes op professionele wijze aan elkaar mixt. Deze items geven de makers ervan echt iets om naar uit te kijken en gedurende de week mee bezig te zijn. Het resultaat verrast mij elke keer weer”, zegt Hitmachine. “Onder onze bezoekers is er ontzettend veel talent dat door middel van de open en laagdrempelige manier van radio maken naar boven komt. Er wordt gerapt, gezongen en geïmproviseerd.

Op tafel staat een “shoutbox”. Hierin kan men eender welke boodschap inspreken, maar pas op, er bestaat een grote kans dat uw boodschap wordt opgenomen en in een aflevering van Radio (z)Onderdak terechtkomt.”

Voor de toekomst zijn er nog vele plannen. Zo zijn de eerste voorbereidingen voor een hoorspel reeds getroffen. “Het lijkt me fantastisch om een serie hoorspelen te maken die we in gedeeltes op zaterdag kunnen uitzenden, inclusief bijhorende cliffhangers”, vervolgt Hitmachine. “Ook staat er een Radio (z)Onderdak on-tour op de planning. Dit versterkt de samenwerking tussen de verschillende daklozenwerkingen en geeft ons de kans om breder gehoord te worden.” Over gehoord worden gesproken: u beluistert Radio (z)Onderdak eens in de twee maanden in het programma de Kapkamer op Radio Centraal 106.7FM. Radio (z)Onderdak is altijd op zoek naar nieuwe input. Heeft u ideeën of wilt u meedoen? Schroom dan niet en stuur een mailtje naar de.steenhouwer@cawantwerpen.be of een briefje naar Radio (z)Onderdak, Provinciestraat 108a 2018 Antwerpen.

Alexander

FISCALE VOORDELEN DUOLEGAAT VERVALLEN

Op 1 juli verandert er een en ander wanneer je een deel van je erfenis wil nalaten aan een goed doel. In de krant *De Standaard* verscheen hier een artikel over van Johan Rasking. We nemen het hieronder integraal over.

D“Misschien heeft u al een testament opgemaakt en een deel van uw erfenis toegewezen aan een goed doel? Dan is er goed nieuws voor het goede doel dat u geselecteerd heeft. Vanaf 1 juli moeten erkende goede doelen geen erfbelasting meer betalen. Dat heeft de Vlaamse regering eind vorig jaar beslist. Nu ligt dat belastingtarief nog op 8,5 procent.

Bij overlijdens na 1 juli krijgt het goede doel dus het volledige bedrag in handen dat aan hen bij testament is toegewezen, zonder inhouding van belastingen.

Nog meer goed nieuws: ook bij schenkingen aan een goed doel valt de bestaande belasting (tegen een tarief van 5,5 procent) weg. Ook die afschaffing gaat in op 1 juli van dit jaar.

Toch waarschuwt de notarisfederatie dat de nieuwe regels mogelijk een negatieve impact kunnen hebben op bestaande testaments.

Wat is er aan de hand?

De waarschuwing slaat op een testament waarin een goed doel is opgenomen via een duolegaat. Het duolegaat is een techniek waarbij iemand zijn vermogen nalaat aan een goed doel, op voorwaarde dat deze organisatie een vooraf bepaald deel van dat bedrag doorspeelt naar een dierbare van de erflater (een ver familielid, een vriend of buur, bijvoorbeeld) én tegelijkertijd op dat doorgestuurde bedrag ook de verschuldigde erfbelasting betaalt.

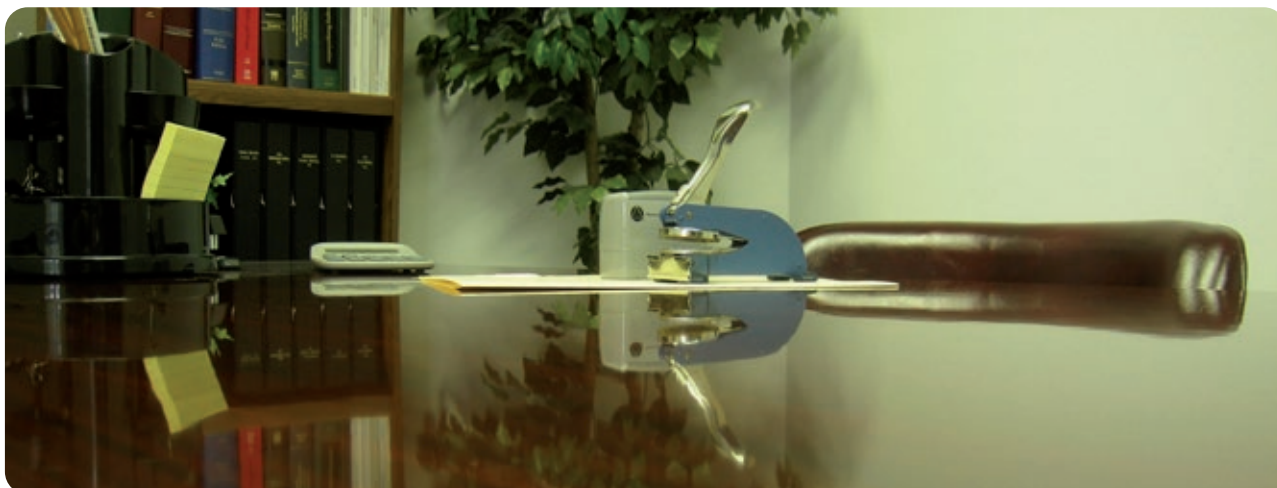
Door dit duolegaat zal het verre familielid veel meer van zijn deel van de erfenis overhouden dan wanneer hij rechtstreeks zou erven.

Maar die fiscale truc en de bijbehorende financiële meevaller voor de verre familie vallen eveneens weg vanaf 1 juli. Duolegaten blijven in theorie mogelijk, maar zonder fiscaal voordeel zullen ze niet langer interessant zijn. Meer dan waarschijnlijk zal het begunstigde goede doel de erfenis verwerpen, want bij een rechtstreekse erfenis moet de organisatie er geen belasting op betalen. Gevolg: het verre familielid uit het duolegaat zal nu plots zelf het hoogste belastingtarief moeten betalen: 55 procent!

Hoe kunt u reageren?

Notaris Joni Soutaer, woordvoester van notaris.be, raadt daarom iedereen die een duolegaat in zijn testament heeft opgenomen, aan om die beschikking door zijn notaris tegen het licht te laten houden en advies te vragen over een aanpassing en de opmaak van een nieuw testament.

‘Wacht niet te lang om uw testament te laten checken’, zegt Soutaer. ‘De deadline van 1 juli lijkt veraf. Maar er resten minder dan vijf maanden en u moet zelf het initiatief nemen en uw notaris contacteren. Wie een duolegaat in zijn testament heeft opgenomen, wordt niet automatisch verwittigd over de nood aan een bijsturing.’

EDITORIAAL

Een tijdje geleden namen we hier afscheid van Jef Maes. De vrijwilliger en oud-voorzitter van Home-Info stopte na 23 jaar actieve inzet in ons inloophuis (De Steenhouwer). Jef schreef ons een mooie afscheidsbrief en wij van onze kant hebben hem in de bloemetjes gezet in dit editoriaal. Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan en Jef zou erover nadenken om terug te komen als vrijwilliger. En dit samen met de 42 andere vrijwilligers die terugkomen nadat zij door Corona op inactief werden gezet. Dit wil dus zeggen dat de maaltijden opnieuw in eigen huis bereid worden en dat ook de logistiek en de bediening aan de toog door de vrijwilligers zal gebeuren. Startdatum is 1 juli.

We hadden gevreesd dat vele vrijwilligers er door die gedwongen pauze de brui aan zouden geven, maar niets is minder waar. Integendeel.

Bijna de hele ploeg staat opnieuw paraat. Zo geven de vrijwilligers opnieuw blijk van een ongelooflijke veerkracht. Net als na de brand in 1999 en na de gedwongen verhuizing in 2013. Elke keer smoorde gedrevenheid en engagement de teleurstelling in de kiem. En nu dus nog een keer. Terug naar normaal.

Wij hopen dat ook voor u het leven weer wat normaliseert en dat de u geniet van de toegenomen nabijheid van wie u dierbaar is.

Prettige vakantie!
Alain Debosschere

P.S. Zonet werd mij door Jef zelf bevestigd dat hij terugkomt op vrijdag. Al zal zijn rol wat meer bescheiden zijn, voegt hij eraan toe.

REAGEREN KAN

Hebt u vragen of bedenkingen?
Wilt u gewoon uw mening of een gedachte kwijt?

U kan steeds reageren via eboonet@skynet.be.

U KAN ONS HELPEN door ons project 'renovatie van gebouwen WDD' financieel te steunen.
Wij danken u voor elke gift, hoe klein deze ook mag zijn!

VOOR GIFTEN ONDER 40 EURO EN/OF INDIEN U GEEN FISCAAL ATTEST WENST, kan u storten op rekening:

Bankrekening IBAN BE 23 4127 1725 8191

van HET WERK DER DAKLOZEN, BLINDESTRAAT 6, 2000 ANTWERPEN

* * * * *

GIFTEN VANAF 40 EURO KAN U (BINNEN EENZELFDE BUGERLIJK JAAR) AFTREKKEN VAN UW BELASTINGEN.

Hiervoor hebt u een fiscaal attest nodig. Dit attest kan u enkel bekomen als u stort op onze EIGEN PROJECTREKENING binnen de Koning Boudewijnstichting. De Stichting verleent de wettelijke fiscale vrijstelling aan schenkers die via onze eigen projectrekening giften doen. U kan storten op rekening:

Bankrekening BE10-0000-0000-0404

van KONING BOUDEWIJNSTICHTING, BREDERODESTRAAT 21, 1000 BRUSSEL

Mededeling: 128/3140/00041